

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/28/2017
Identifikačné číslo spisu: 1114222131
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1114222131.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Asociácia bankových klientov, so sídlom M. R. Štefánika 12, Martin, IČO: 42 324 041, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený ČERNEJOVÁ & HRBEK s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, Bratislava o určenie neplatnosti právnych úkonov a porušenia práv spotrebiteľov, o zdržanie sa nekalosúťažného konania a o odstránenie protiprávneho stavu, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 28CbPv/6/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/357/2015-169 z 29. novembra 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 28CbPv/6/2014-111 z 28. augusta 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok, ktorým :

i. určí, že ustanovenie bodu 11.13. všeobecných podmienok žalovaného pre depozitné produkty v znení: „My sme oprávnený kedykoľvek tieto Podmienky jednostranne meniť a/alebo dopĺňať z dôvodov spočívajúcich v našej obchodnej politike, zmien všeobecných záväzných predpisov alebo situácií na finančnom trhu. Zmenu a/alebo doplnenie týchto podmienok Vám oznamujeme Zverejnením... Ste oprávnení vyjadriť svoj nesúhlas so zmenou alebo doplnením týchto Podmienok. A to písomným oznámením, ktoré nám musí byť doručené vo forme doporučenej listovej zásielky najneskôr v deň, ktorý predchádza dňu nami stanovenej účinnosti týchto Podmienok. Ak nám neoznámite svoj nesúhlas so zmenou a doplnením týchto Podmienok. A to písomným oznámením, ktoré nám musí byť doručené vo forme doporučenej listovej zásielky najneskôr v deň, ktorý predchádza dňu nami stanovenej účinnosti týchto Podmienok. Ak nám neoznámite svoj nesúhlas so zmenou a doplnením týchto Podmienok podľa vyššie uvedeného platí, že ste tieto zmeny prijali a zmenené a/alebo doplnené Podmienky sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy medzi Vami a nami ku dňu účinnosti zmenených a/alebo doplnených

týchto Podmienok.“ je absolútne neplatné a je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve.

ii. určí, že ustanovenie bodu 5.2.2. všeobecných podmienok žalovaného pre depozitné produkty v znení : „Cenník sme oprávnení kedykoľvek jednostranne meniť. Zmenu Cenníka a/alebo Rozsahu Služieb Vám oznámime Zverejnením v lehotách stanovených podľa právnych predpisov. Cenník je k dispozícii na každom Obchodnom mieste.“ je absolútne neplatné a je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy.

iii. určí, že jednostranné právne úkony žalovaného spočívajúce v jednostrannej zmene cenníka žalovaného pre občanov, s účinnosťou od 01.06.2014, na základe a spôsobom podľa ustanovenia bodu 11.13. a/alebo podľa ustanovenia bodu 5.2.2. všeobecných podmienok žalovaného pre depozitné produkty, sú voči klientom žalovaného, ktorí vstúpili do zmluvného vzťahu so žalovaným pred 01.06.2014, absolútne neplatné.

iv. žalobcovi prizná právo zverejniť výrok tohto rozsudku v tlačenej denníku s celoštátnou pôsobnosťou na území Slovenskej republiky, podľa výberu žalobcov, a to jednorazovo, v časti tlačenej denníka podľa výberu žalobcov, vo veľkosti a type písma podľa výberu žalobcov, to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na náklady žalovaného najviac vo výške 2.400,- eur.

v. žalovanému uloží povinnosť strpieť právo žalobcu na zverejnenie výroku tohto rozsudku podľa bodu iv. výroku tohto rozsudku a zaplatiť žalobcovi preddavok na zverejnenie výroku tohto rozsudku podľa iv. výroku tohto rozsudku vo výške 2.400,- eur, a to najneskôr do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

vi. určí, že žalovaný jednostranným zvyšovaním poplatkov za vedenie produktu „Flexiúčet“ na základe ustanovenia bodu 11.13. a/alebo ustanovenia bodu 5.2.2. všeobecných podmienok žalovaného pre depozitné produkty sa dopustil nekalosúťažného konania podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Obchodného zákonníka.

vii. určí, že žalovaný jednostranným zvyšovaním poplatkov za vedenie produktu „Flexiúčet“ na základe ustanovenia bodu 11.13. a/alebo ustanovenia bodu 5.2.2. všeobecných podmienok žalovaného pre depozitné produkty porušil práva spotrebiteľov - svojich klientov, ktorým poskytuje produkt „Flexiúčet“, ktoré týmto spotrebiteľom vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

viii. uloží žalovanému povinnosť, aby tento svojim klientom, ktorým žalovaný poskytuje produkt „Flexiúčet“ a ktorí vstúpili do zmluvného vzťahu so žalovaným pred 01.06.2014 a zároveň sa na tento ich zmluvný vzťah vzťahuje zmena poplatku za vedenie produktu „Flexiúčet“ v cenovom pásme 0 vykonaná jednostrannou zmenou cenníka žalovaného pre občanov s účinnosťou od 01.06.2014 zo strany žalovaného, na svoje náklady vyúčtoval a následne vrátil peňažné prostriedky zodpovedajúce rozdielu medzi

- sumou týmito klientmi zaplatených mesačných poplatkov za vedenie „Flexiúčtu“ v cenovom pásme 0 vo výške 3,50 eur/ 1 mesiac

- a medzi sumou peňažných prostriedkov, ktoré títo klienti žalovaného mali zaplatiť pri uplatňovaní výšky poplatkov za vedenie „Flexiúčtu“ v cenovom pásme 0 vo výške 1,50 eur/ 1 mesiac.

Zároveň žalobcu zaviazal na náhradu trov konania, titulom náhrady trov právneho zastúpenia, vo výške 336,73 eur.

2. Vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vystupuje v konaní ako združenie konajúce v zmysle ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZOS“), so zapísaným predmetom činnosti - spotrebiteľské. V danom konaní však absentuje preukázanie skutočnej vôle spotrebiteľov - klientov žalovaného, viesť uvedený spor voči žalovanému. Súd prvej inštancie mal za to, že nebola dostatočne preukázaná vôľa spotrebiteľov a teda súd takýto

postup na uplatnenie nárokov za neurčitý počet spotrebiteľov nepovažuje ani za ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Zároveň okresný súd ustálil, že spotrebiteľ má vždy naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti obchodných podmienok konkrétnej zmluvy. Čo sa týka nárokov žalobcu vyplývajúcich a uplatnených z nekalosúťažného konania, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnom konaní nebolo meritórne vymedzené k akému konaniu malo v rámci nekalosúťažného konania dôjsť. Odkaz na generálnu klauzulu v kontexte porušenia dobrých mravov zo strany žalobcu neobsahuje konkrétne odôvodnenie podstaty uplatňovaného nároku z nekalej súťaže. Na základe uvedeného súd nemohol skúmať, či došlo k porušeniu žalobcom nedefinovaného konania s poukazom na koncentračnú zásadu konania, ako aj na skutočnosť, že súd je viazaný žalobou žalobcu. K samostatným podmienkam, ktoré žiadal žalobca určiť za neprijateľné okresný súd uviedol, že nebolo preukázané naplnenie skutkovej podstaty uvedenej v § 53 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), keď v konkrétnom prípade nedošlo k nerovnocennému postaveniu spotrebiteľov voči žalovanému. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný, ako dodávateľ služby, koncipoval Všeobecné obchodné podmienky v súlade s osobitnými právnymi predpismi, jasne, určito a zrozumiteľne, nevyužívajúc lešť, ani nezneužívajúc zásadu čestnosti a zvyklostí pri poskytovaní služieb aj pre priemerného spotrebiteľa. Na základe uvedeného namietaný právny úkon /úkony posúdil ako platný/é a nie neprijateľné. Žalobca tiež nepreukázal právnu ani skutkovú argumentáciu neprijateľnosti zmluvných podmienok.

3. O odvolaní žalobcu proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/357/2015 - 169 zo dňa 29. novembra 2016 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením vecí súdom prvej inštancie a uviedol, že v predmetnej veci absentuje preukázanie skutočnej vôle spotrebiteľov, t. j. klientov žalovaného viesť resp. podať žalobu voči žalovanému, žalobca riadne neodôvodnil uplatňovaný nárok z nekalej súťaže a žalovaný riadne zabezpečil oboznámenie klientov s podmienkami ich zverejnením a títo majú právo (na základe vlastnej vôle) na ukončenie spolupráce so žalovaným za stanovených podmienok. Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za to, že neprišlo k porušeniu Všeobecných obchodných podmienok žalovaného vo vzťahu ku klientom, ako spotrebiteľom.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 02. marca 2017 dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., pričom napadol rozsudok v celom jeho rozsahu v súlade s § 428 a § 431 a nasl. C. s. p. a to na základe toho, že rozhodnutie záviselo na posúdení právnych otázok: 1) existencia aktívnej legitimácie spotrebiteľského občianskeho združenia pri údajnej absencii hmotnoprávneho základu - nespokojnosť konkrétneho spotrebiteľa/spotrebiteľov a 2) existencia neprijateľných podmienok, keď otázka možnosti jednostrannej zmeny všeobecných obchodných podmienok finančných inštitúcií vo vzťahu k spotrebiteľom bez vopred definovaného rozsahu podmienok zmien, ktoré otázky neboli doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešené. Nesprávnosť právneho posúdenia a následne aj právnych záverov týkajúcich sa neexistencie aktívnej vecnej legitimácie žalobcu zdôvodnil dovolateľ nepochopením konceptu kolektívnej ochrany spotrebiteľov, ako aj nedostatočného výkladu zákona o ochrane spotrebiteľa, keď z viacerých jeho ustanovení priamo alebo nepriamo vyplýva oprávnenie združenia na ochranu nielen individuálnych, ale aj kolektívnych práv. Zároveň má dovolateľ za to, že v konkrétnom prípade došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí, keďže súdom prvej inštancie i odvolacím súdom odmietnutá (a v dovolaní dovolateľom citovaná) judikatúra Súdneho dvora EÚ presne definovala podmienky, za akých je možné jednostranne meniť vzťahy so spotrebiteľmi a rovnako definovala základné predpoklady pre prijateľnosť takýchto zmien. Spotrebiteľ tak nemá v zmysle zmluvných podmienok automaticky, v prípade jednostrannej zmeny zmluvných podmienok bankou, právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať zmluvu, resp. banka nemá povinnosť o tomto spotrebiteľa informovať.

5. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie vo svojich rozhodnutiach dávajú jasné, zreteľné a po právnej stránke správne odpovede na zásadné otázky sporu, výrokové časti oboch rozsudkov, ako aj ich odôvodnenia, sú v plnom súlade a

vychádzajú z vykonaného dokazovania. Žalobca vo svojom dovolaní v podstate len opakuje svoje odvolanie, pričom je zrejmé, že vadu oboch rozhodnutí vidí v podstate v tom, že sa konajúce súdy nestotožnili s jeho pohľadom na prejednávajúcu vec. K prvej žalobcom uvedenej právnej otázke žalovaný uviedol, že táto otázka nie je skutočnou otázkou na riešenie dovolacím súdom v konkrétnom prípade. Žalobca nijakým spôsobom nekonkretizuje, ako dospel k záveru, že všeobecná otázka oprávnení združení na ochranu spotrebiteľa nebola v rozhodovacej praxi riešená a ako má zodpovedanie tejto otázky dovolacím súdom vôbec prispieť k riešeniu konkrétnej situácie v tomto spore, ktorý žalobca vykonštruoval napádaním zmluvných dojednaní, ktoré kopírujú zákonný rámec. K druhej otázke žalovaný uviedol, že žalobcom vykonštruovaná druhá otázka nezakladá prípustnosť dovolania, keď jej zodpovedanie je v podstate priamo obsiahnuté v zákonných ustanoveniach, ktorých výklad poskytol súd prvej inštancie i odvolací súd. Vzhľadom k uvedenému navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol alebo zamietol v celom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 424 C. s. p.) s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

7. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 428 C. s. p. musí dovolateľ v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

8. Dovolateľ odvodzoval prípustnosť podaného dovolania od ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. V zmysle ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

9. Zároveň platí, že dovolací súd je v prípade dovolaní podaných za účinnosti Civilného sporového poriadku povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania. Tento prístup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Povinnosť podávať kvalifikované, jednoznačné a úplné dovolania, v ktorých sú dovolacie dôvody vymedzené v súlade s ustanovením § 432 C. s. p., má zabezpečiť povinné právne zastúpenie dovolateľa, resp. povinnosť zastúpenia osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 C. s. p.). Zákon predpokladá, že advokát/ vysokoškolsky vzdelaná osoba v odbore právo je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k rýchlemu, hospodárnemu a plynulému priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva z čl. 11 ods. 3 Základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený a podľa ktorého, kto sa verejne hlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. To znamená, že úkony urobené takouto osobou majú obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov.

10. Pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje, ak dovolateľ vo svojom dovolaní uvedie, že sa dovolateľ nestotožňuje s posúdením veci odvolacím súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie). Povinnosťou dovolateľa je uviesť, ktoré konkrétne právne závery odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie) sú podľa jeho názoru nesprávne a tiež je jeho

povinnosťou presne uviesť, prečo je podľa jeho názoru toto právne posúdenie nesprávne (to znamená, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd vec správne právne posúdiť, aké právne závery mal odvolací súd prijať). Úloha dovolacieho súdu následne spočíva v tom, že posúdi právne závery odvolacieho súdu s ohľadom na dovolateľom namietanú nesprávnosť právneho posúdenia veci a uvedie, ako mal odvolací súd vec správne právne posúdiť.

11. V rozhodovanej veci žalobca v dovolaní neuviedol, ktoré právne posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom (resp. jeho právne závery) pokladá za nesprávne, a ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia a ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne právne posúdiť. Iba citácie z jednotlivých rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, prípadne citácie zákonných ustanovení, všeobecné tvrdenie o nestotožnení sa so závermi konajúcich súdov, prípadne uvedenie otázky, ktorá podľa žalobcu nebola riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, nemožno považovať za vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. (obdobne napr. sp. zn. 3Obdo/27/2017 z 24. augusta 2017).

12. Dovolací súd nie je tret'ou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto platí, že odlišný pohľad dovolateľa na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu bez vymedzenia právnej otázky nemôže zakladať prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p..

13. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p.. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p..

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.